

CARLES COLS

Ha sigut aquesta la primera ocasió en què la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) celebrava una cerimònia de concessió del títol honoris causa a Santa Maria del Mar, que com a improvisat paranimf no té igual, i, ben vist, té lògica l'elecció, perquè l'homenatjat ahir va ser Ricardo Bofill, profeta de l'arquitectura, no només perquè l'hagi predicat i hagi deixat una infinitat de deixebles pel món, sinó pel tòpic, perquè aquesta, Barcelona, és la seva terra, i aquí sempre ha sigut recelosament rebut. Va ser un acte estranyament bonic. ¿Per què?

Primer, per descomptat, per la posada en escena. Santa Maria del Mar és una de les construccions més magnífiques de la ciutat. Si es tractés de decidir un podi, el debat no seria fàcil, però la major part de rivals serien arquitectures posteriors a la demolició de les muralles de la ciutat, una qüestió sobre la qual Bofill, en el seu discurs d'acceptació del títol acadèmic, va fer una interessantíssima reflexió. Després s'explicarà.

Doctorat a l'altar

La qüestió és que l'altar, fòrum de la creença, va ser ocupat durant un parell d'hores per la ciència. Potser la UPC més que cap altra universitat de la ciutat simbolitza la ciència com a pilar del coneixement i hi eren, amb tota la seva teatralitat, els acadèmics, amb les seves togues, birrets, punyetes i, sobretot, les seves mussetes, unes capes que allarg de la història s'han anat escurçant no se sap molt bé per què, fins a quedar per sobre dels colzes i en què cada color simbolitza un saber. N'hi havia de blau turquesa, representatives de les ciències pures, però Bofill, com a arquitecte, va lluir el marró gairebé bronze dels enginyers.

El nou doctor és presentat per un padrí, en aquest cas, el professor Félix Solaguren-Beascoa, encarregat d'exposar els seus mèrits. El que més crida l'atenció, no obstant, potser és l'eucaristia final, l'acte de consagració. Com fixa el protocol, però aquesta vegada sobre un altar emmarcat per les 10 columnes més majestuosos de la ciutat, Bofill va ser coronat amb un birret que simbolitza l'elm de Minerva, se li va entregar un anell amb què es va emmanillar amb la saviesa i se li van donar uns guants blancs, color de la puresa. És gairebé com un casament, si bé al nou doctor no li fan cap petó. El rector li fa una abraçada.

Abans d'aquesta consagració final, el nou doctor pronuncia un discurs, i el de Bofill, agradi o no

Ricardo Bofill, al costat del seu padrí, amb mascareta, el doctor Félix Solaguren-Beascoa, ahir.

Martí Fradera

el llegat que deixa a la ciutat, va ser més que interessant. Als 82 anys i encara en actiu, amb diversos projectes en marxa, parla com sempre, sense importar-li el què diran, per això és capaç d'afirmar que «Gaudí ha sigut el geni més gran de la història de l'arquitectura» (res polèmic fins aquí) i, minuts després, desdenyar l'obra de Le Corbusier, no per la seva arquitectura, sinó per la seva escassa talla com a urbanista. «Odiava la ciutat, especialment la mediterrània».

«Vaig aprendre de Gaudí que res es pot repetir, que cap projecte és igual a un altre»

Bofill és l'arquitecte barceloní més internacional, com són les coses, gràcies en part a Carlos Arias Navarro. En el seu discurs també va recordar aquell alt càrrec del franquisme, últim president del Govern de la dictadura. «Lavors era l'alcalde de Madrid i em va prohibir tornar a construir a Espanya, així que em vaig haver de traslladar a treballar París durant 30 anys». De fet, la relació de Bofill amb l'autoritat ja tenia un currículum de rebellia. L'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (ETSAB) que ahir el va elevar a doctor és l'hereva de la mateixa facultat en la qual no va poder finalitzar els seus estudis per roig. Va ser expulsat el 1957 i va haver de completar els estudis a l'estranger. Això i Arias Navarro van fer que de manera involuntària fos, durant una part de la seva trajectòria professional, profeta a la seva terra, tot i que sempre amb l'edifici Walden (el maig del 68 francès fet obra) com a far del seu potencial creatiu.

Mentre llegia el seu discurs a l'altar de Santa Maria del Mar, sobre una pantalla es van projectar el que serien els miracles de Bofill, obres executades i projectes que es van quedar en un calaix. Però el dit al principi, va resultar especialment saborosa la reflexió que va fer sobre Barcelona, ciutat que, segons la seva opinió, no s'assembla a cap altra. La seva macedònia d'estils arquitectònics és realment nutritiva, assegura, però el que crida l'atenció és l'aturada que va patir la Barcelona dels segles XVI i XVII, durant el renaixement i el barroc, constreta dins d'unes muralles que van impedir que succeís alguna cosa arquitectònicament cridanera. Sense arquitectura no van arribar tampoc les idees de la il·lustració, i aquesta malaltia, tem Bofill, pot ser que s'estigui tornant a reproduint, no per culpa d'unes muralles, sinó de la visió endogàmica de la política actual. ■

BARCELONEJANT

L'arquitecte barceloní més internacional rep el títol de doctor honoris causa de la UPC en un paranimf incomparable, la basílica del barri de la Ribera.

Bofill, profeta a la Catedral del Mar

Façana principal del Teatre Nacional de Catalunya (TNC) i una zona de la terminal T-1 de l'aeroport del Prat, dues de les obres projectades a Barcelona per Ricardo Bofill.

El Fòrum La Toja només té tres anys (un amb pandèmia), però ja és un fix. L'obre el Rei, però un dels seus atractius és el diàleg anual entre els expresidents Felipe González i Mariano Rajoy. Tots dos es toleren bé, potser perquè mai es van enfrontar en directe. El botxí de Felipe va ser Aznar. El de Rajoy, Zapatero, després Pedro Sánchez. I tots dos van arribar en temps convulsos i han sigut els dos únics derrotats: un a les urnes, l'altre en una moció de censura.

La resta –Suárez, Calvo Sotelo, Aznar i Zapatero– van dimitir o no van tornar a presentar-se. ¿La derrota fa més resilient que la retirada triomfal (Aznar) o trista (Zapatero)? Cap és avui un incondicional dels seus, però Rajoy acaba de ser a la convenció ambulante del PP i Felipe anirà al congrés del PSOE.

I tots dos coincideixen en una amarga insatisfacció. Felipe diu que la Inquisició va existir, però que avui n'hi ha diverses que coarten la llibertat. Amb Franco era espanyol qui combregava amb ell, ara hi ha inquisidors que et dicten com has de ser espanyol. O català. O basc. Rajoy el va secundar: «Hi ha Torquemadas i desgraciat del que va contra el que és políticament correcte».

Un altre acord. La Constitució del 78 no és perfecta, però ha permès l'exercici demo-

La nota

Dos contra Torquemada

Joan Tapia

A La Toja, els expresidents González i Rajoy critiquen la total falta de consens entre Sánchez i Casado

cràtic, el creixement i la integració a Europa. La Constitució i Europa blinden la seguretat jurídica i sense aquesta no hi ha llibertat. És una Constitució no militant, permet als contraris existir, però no que se la saltin. Rajoy no veu avui consens per obrir el meló i reformar-la. Felipe, «val, però la Constitució americana es manté perquè ha sumat successives esmenes constitucionals».

Felipe no *satanitza* el diàleg amb la Generalitat independentista, però exigeix el marc constitucional. Rajoy, OK, però l'enerva que els dos governs siguin paritaris. Rebla: «Diuen que les coses van millor perquè hi ha diàleg, però és perquè saben el que va passar quan van intentar saltar-se la llei». Lamenta la falta de consens: «Quan Mas va demanar el pacte fiscal, en vaig parlar amb Rubalcaba, després el PP tenia majoria al Senat –condició per al 155–, però vaig creure haver d'aprovar-lo amb el PSOE». No va dir 'Sánchez'.

Rajoy no va repetir que Espanya és la nació més antiga del món, Felipe va optar per Bismark, que va dir que Espanya era una gran nació perquè els espanyols no havien aconseguit destruir-la després de 200 anys d'intentar-ho. Semblança.

Per Felipe, el diàleg entre forces polítiques contràries no ha de portar al centre,

sinó a la centralitat que permet alguns consensos. Per Rajoy, n'hi va haver quan la Constitució, l'entrada a la Unió Europea, els estatuts, llevat de l'últim català. Ara no n'hi ha per a res. Felipe va treure l'ullal: hi ha constitucionalistes incomplicadors que no renoven els òrgans constitucionals i perjudiquen la seguretat jurídica. Rajoy va replicar que el preocupa molt l'escandalosa falta de consens sobre els fons europeus perquè «si surten malament, s'acabaran».

Felipe va confessar: dic el que penso, però penso el que dic, per responsabilitat. Rajoy va apellar a la contenció institucional. Mai se li va ocórrer canviar la llei electoral amb majoria absoluta. Avui, no saber què passarà amb la reforma laboral crea inseguretat jurídica a les empreses. Felipe creu en el rebot, però va repetir –amb humor– la frase d'un assessor: «Les coses van tan malament que sembla que ja som a l'any que ve».

Debat amable. No s'estimen, es respecten. I creuen que la permanent incomunicació entre Sánchez i Casado no augura res de bo. Mentrestant, el públic va aplaudir. ■

Joan Tapia és president del Comitè Editorial d'EL PERIÓDICO.

Wayne Couzens

AGENT DE SCOTLAND YARD

► El policia britànic, de 48 anys, passarà la resta de la seva vida a la presó pel segrest, violació i assassinat de la londinenca Sara Everard, un cas que va commocionar el Regne Unit i va provocar una onada de protestes. **P. 14**

Ricardo Bofill

ARQUITECTE

► Més de 60 anys de trajectòria internacional amb diferents estils arquitectònics contemporanis li han valgut a l'arquitecte i urbanista català ser investit doctor honoris causa per la UPC. **P. 49**

Ronald Koeman

ENTRENADOR

► Després del desastrós 3-0 encaixat a Lisboa, la cúpula del Barça es va reunir per debatre sobre l'acomiadament del neerlandès. El principal escull en aquesta operació serà la liquidació, xifrada en 12 milions d'euros. **P. 70**

Pros i contres

Emma Riverola & Josep Maria Fonalleras

Els marges

Els vam posar un nom: menes. Un acrònim. Una etiqueta que servia per definir tot un col·lectiu. Sense noms, sense històries particulars, sense voluntats diferenciades. Un immens sac en el qual tot es barrejava. El sac de tots els cops.

El Govern ha ajornat la reforma de la llei d'estrangeria que havia d'obrir les portes del mercat laboral als joves migrants. Sigui per covardia, sigui per incapacitat, sigui per disparitat de criteris en l'Executiu, sigui pel que sigui, la demora posa més pressió a una autèntica bomba de rellotgeria. Sense feina no hi ha ingressos, no hi ha alternatives legals. Només la condemna a una vida en els marges. I allà habita la desesperació, la ràbia i les màfies, sempre a punt per atrapar totes les persones desprotegides. Per molt que retroni la ultradreta, no hi ha solucions dràstiques per frenar la migració. Menteixen. Però la incapacitat per teixir xarxes d'empara només consolida la seva mentida. Condemnar milers de joves a no tenir res a perdre és la manera més directa perquè tots hi perdem. Perdem seguretat, llibertat i, també, democràcia. No hi ha excusa per retardar la llei d'estrangeria. Els marges no poden continuar omplint-se de joves sense sortida. ■

¿Símbol fundacional?

Sempre serem aquells que van viure un 1 d'octubre, el del 2017. Ho serem tant si esperàvem les urnes a primera hora de la matinada com si ens ho miràvem, astorats, davant el televisor. Tant si vam dormir en una escola o en un pavelló com si maleïem aquella revolta des de casa. Ho serem tant si ens vam enfrontar a la policia com si vam anar a comprar croisants. Si vam ser dels que celebràvem el final de la jornada amb eufòria activista o si vam pertànyer al conjunt de ciutadans que temíem que allò desesboqués en un deliri. Ho serem, ens agradi o no, perquè, per damunt de tot, aquell 1 d'octubre de fa quatre anys va significar una frontera, va provocar que hi hagués un abans i un després. Sobretot, un després.

A la ciutat on visc, cada vegada que passo per davant d'una de les escoles que van ser assetjades, violentades i envaïdes, em vénen els mateixos calfreds que vaig patir aquell matí. Hi passo cada dia. Allò no s'oblida, i tampoc no es poden oblidar els instants de patiment, individual i col·lectiu, aquell exercici de dignitat popular, però tampoc no hem de pensar, quan oscillem entre la reivindicació del moment i la pedra de toc del futur, que es tracta d'un símbol fundacional. ■